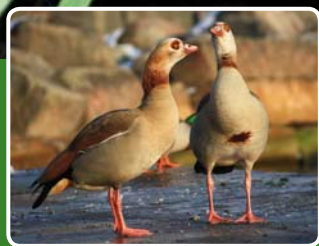

2022

MANAŽMENT INVÁZNYCH NEPÔVODNÝCH DRUHOV

STAVOVCOV VZBUDZUJÚCICH OBAVY ÚNIE
ZOHĽADŇUJÚCI DOBRÉ ŽIVOTNÉ PODMIENKY ZVIERAT

Manažment invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie zohľadňujúci dobré životné podmienky zvierat

Invázne nepôvodné druhy sú hlavnou príčinou straty biodiverzity. Od roku 2015 sú invázne nepôvodné druhy regulované na úrovni Európskej únie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov. Od februára 2021 nariadenie obsahuje zoznam 22 invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie a vyžaduje, aby sa pri ich manažmente zohľadňovali dobré životné podmienky zvierat. Nedávno bola vypracovaná príručka o manažmente invázných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie, ktorá explicitne posudzuje vplyv na dobré životné podmienky zvierat spolu s účinnosťou opatrení, ktoré sú k dispozícii na eradikáciu, kontrolu alebo zamedzenie šírenia týchto druhov.

Príručka **dôrazne odporúča použiť metódu s najmenším vplyvom na dobré životné podmienky zvierat s ohľadom na konkrétne podmienky členského štátu a bez ohrozenia účinnosti manažmentových opatrení**, aby kontrolné opatrenia spôsobili čo najmenšie poškodenie dobrých životných podmienok zvierat čo najmenšiemu počtu živočíchov a zohľadňovali ďalšie faktory, ako sú náklady, potreby, prínosy, uskutočniteľnosť a vnímanie verejnosti .

Príručka je zverejnená na [stránke Európskej komisie pre invázne nepôvodné druhy](#).

Použitie pascí ako súčasť manažmentu psíka medvedíkovitého (*Nyctereutes procyonoides*) v krajinách severnej Európy © LIFE09 NAT/SE/000344.

Čo sú invázne nepôvodné druhy a prečo ich potrebujeme manažovať?

Invázny nepôvodný druh je živočích, rastlina, huba alebo mikroorganizmus, o ktorých sa zistilo, že ich introdukcia alebo šírenie mimo oblasti prirodzeného výskytu ohrozuje alebo nepriaznivo vplyva na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby.

Invázne nepôvodné druhy sú považované za jednu z **hlavných príčin straty biodiverzity** a vymierania druhov v Európe i vo svete, najmä v geograficky a evolučne izolovaných ekosystémoch, ako sú ostrovy. Spôsoby, ako ovplyvňujú pôvodnú biodiverzitu, sú rôzne a môžu zahŕňať predátorské správanie, konkurenciu a prenos chorôb. Hrozba, ktorú predstavujú invázne nepôvodné druhy, sa odráža aj v stratégii EÚ na ochranu biodiverzity do roku 2030, ktorá zaväzuje znížiť počet druhov zaradených do červeného zoznamu a ohrozených inváznymi nepôvodnými druhmi o 50%.

Aby sa minimalizovali škody spôsobené inváznymi nepôvodnými druhmi, je potrebné zabrániť ich introdukcii a šíreniu do nových oblastí. Okrem toho, tie populácie invázných nepôvodných druhov, ktoré sa už usadili a ktoré majú negatívny vplyv na životné prostredie, je potrebné eradikovať alebo, ak to nie je možné, manažovať tak, aby sa ich vplyvy minimalizovali.

V roku 2015 vstúpilo do platnosti **nariadenie EÚ o invázných druhoch**. Jadrom nariadenia je zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie, ktorý v súčasnosti zahŕňa 30 druhov živočíchov a 36 druhov rastlín (vrátane 22 druhov stavovcov, ktoré sú predmetom príručky). Nariadenie vyžaduje od členských štátov, aby realizovali opatrenia, ktoré sa zameriavajú na prevenciu, včasné zistenie a rýchlu eradikáciu, ako aj na manažment týchto invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie (pozri **informačnú schému** nižšie).

Skokan volský (*Lithobates catesbeianus*) je v súčasnosti udomácnенý v šiestich členských štátoch EÚ, kde vďaka svojej veľkosti, rozmnožovacím schopnostiam a nenásytnému apetítu dokáže konkurovať a vytlačovať iné pôvodné druhy obojživelníkov. © Katja Schulz Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0) via Flickr.

Nariadenie sa vzťahuje na:

Všetky invázne nepôvodné druhy

- introdukované mimo oblasti svojho prirodzeného výskytu
- živé časti, ktoré sa dokážu reprodukovať
- nepriaznivo ovplyvňujú biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby

Kritéria na zaradenie do zoznamu:

- nepôvodný v Únii (s výnimkou vzdialených regiónov)
- schopný usadiť sa a šíriť sa vo viac ako 2 členských štátoch alebo v 1 morském regióne
- nepriaznivý vplyv na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby
- hodnotenie rizík poukazuje na potrebný spoločný postup na úrovni EÚ
- zaradenie do zoznamu Únie účinne zabráni, minimalizuje alebo zmierni vplyvy

Zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie

Preventívne opatrenia

Núdzové opatrenia

- pre invázne nepôvodné druhy nezaradené do *zoznamu Únie*, ale s bezprostredným rizikom introdukcie
- pre invázne nepôvodné druhy, ktoré pravdepodobne splnia kritéria pre zaradenie do *zoznamu Únie*
- členské štáty môžu uplatniť časové *obmedzenia*
- členské štáty ich musia oznámiť Komisii – rozhodne, či sa uplatnia v celej EÚ
- členské štáty musia vykonať hodnotenie rizík a predložiť návrh na zaradenie do zoznamu Únie

Invázne nepôvodné druhy vzbudzujúce obavy členského štátu/regiónu

- členské štáty môžu vytvoriť národný zoznam inváznych nepôvodných druhov a uplatniť *obmedzenia* a ďalšie opatrenia na národnej úrovni
- pre invázne nepôvodné druhy, ktoré vyžadujú posilnenú regionálnu spoluprácu, môžu členské štáty požiadať Komisiu, aby od dotknutých členských štátov vyžadovala nasledujúce opatrenia: akčné plány, dohľad, včasné zistenie, rýchlu eradikáciu, manažment, obnovu

* Rozsah nariadenia 1143/2014 vylučuje:

- druhy, ktoré rozširujú oblasť svojho prirodzeného výskytu bez zásahu človeka
- nepôvodné druhy, ktoré rieši iná legislatíva EÚ

Zoznam Únie = 66 druhov

- 2016 = zaradených 37 druhov (23 živočíchov a 14 rastlín)
- 2017 = zaradených 12 druhov (3 živočíchov a 9 rastlín)
- 2019 = zaradených 17 druhov (4 živočíchov a 13 rastlín)

Manažment značne rozšírených inváznych nepôvodných druhov

Preventívne opatrenia

Obmedzenia

- invázne nepôvodné druhy vzbudzujúce obavy Únie sa nesmú úmyselne: priniesť na územie Únie, držať, rozmnožovať, prepravovať, predávať, používať a vymieňať, nechať rozmnožovať, chovať alebo pestovať, uvoľniť do životného prostredia

Akčné plány

- analýza prienikových ciest neúmyselnej introdukcie inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie
- akčné plány pre prienikové cesty implementované pre prioritné prienikové cesty (do 3 rokov od prijatia zoznamu)

Autorizácie

- v mimoriadnych prípadoch zo závažných dôvodov verejného záujmu (vrátane sociálnych a ekonomických) členské štáty môžu povoliť aktivity
- Komisia vyžaduje autorizáciu

Povolenia

- povolenia vydané členským štátom umožňujúce výskum alebo ex-situ ochrannárske aktivity

Manažment

- členské štáty majú zavedené účinné manažmentové opatrenia pre invázne nepôvodné druhy vzbudzujúce obavy Únie, ktoré sú značne rozšírené na ich území (18 mesiacov od prijatia zoznamu)
- založené na analýze prínosov a nákladov

Obnova

- členské štáty prijímajú opatrenia na obnovu, aby pomohli pri ozdravení ekosystému, ktorý bol degradovaný inváznymi nepôvodnými druhmi
- založené na analýze prínosov a nákladov

Včasné zistenie a rýchla eradikácia

Dohľad

- členské štáty zavedú systém dohľadu pre invázne nepôvodné druhy vzbudzujúce obavy Únie
- systém musí byť schopný zistiť včas nové introdukcie

Kontroly

- členské štáty majú na základe rizika zavedené kontroly importovaného tovaru, ktoré potvrdia, že tovar sa nenachádza na *zozname Únie* alebo má vydané platné povolenie

Oznámenie včasného zistenia Komisii

Rýchla eradikácia

- členské štáty vykonávajú eradikáciu (úplnú a trvalú) do 3 mesiacov od oznámenia
- metódy použité s ohľadom na ľudské zdravie, životné prostredie a dobré životné podmienky zvierat

Výnimky

- do 2 mesiacov od zistenia členské štáty nemusia vykonať eradikáciu, ak platí jedno z nasledujúceho:
 - eradikácia je technicky nerealizovateľná
 - analýza prínosov a nákladov preukázala náklady neprimerané k prínosom
 - metódy eradikácie neexistujú alebo majú závažný vplyv na ľudské zdravie alebo životné prostredie
- Komisia môže oznámenie do 2 mesiacov zamietnuť

Manažment invázných nepôvodných druhov a dobré životné podmienky zvierat

Manažment invázných nepôvodných druhov stavovcov zahrnutých do zoznamu Únie môže vyvolať obavy o dobré životné podmienky zvierat. Môže totiž mať vplyv na veľký počet zvierat počas dlhšieho obdobia, pričom je potrebné mať na pamäti aj potrebu minimalizovať vplyv na ne cieľové druhy a ich biotopy. Nariadenie uznáva, že **eradikácia a manažment invázných nepôvodných druhov môže spôsobiť bolesť, úzkosť, strach alebo iné formy utrpenia, a to aj pri použití najlepších dostupných technických prostriedkov.** V poslednom období rastie záujem verejnosti o invázne nepôvodné živočíchy ako cítiace bytosti a vo všeobecnosti rastie záujem občianskej spoločnosti o humánne zaobchádzanie so zvieratami.

Požiadavky nariadenia EÚ o invázných nepôvodných druhoch týkajúce sa rýchlej eradikácie a manažmentu

invázných nepôvodných druhov zaradených do zoznamu Únie výslovne odkazujú na zváženie dobrých životných podmienok zvierat. V nariadení sa uvádza, že pri uplatňovaní manažmentových opatrení členské štáty **zabezpečia, aby boli živočíchy ušetrené akejkol'vek bolesti, úzkosti alebo utrpenia, ktorým sa dá vyhnúť, pričom sa v najväčšej možnej miere zohľadnia osvedčené postupy v danej oblasti a bez toho, aby sa ohrozila účinnosť manažmentových opatrení.** Na základe týchto požiadaviek je zodpovednosťou jednotlivých členských štátov vybrať také manažmentové opatrenia, ktoré vyhovujú ich vlastným špecifickým okolnostiam. Nevhodné opatrenia by mohli viesť k zbytočnému utrpeniu živočíchov, nedostatočnému prijatiu zo strany verejnosti a nedosiahnutiu cieľov nariadenia o invázných nepôvodných druhoch.

Príručka na podporu príslušných orgánov a odborníkov pri začlenení dobrých životných podmienok zvierat do manažmentu invázných nepôvodných druhov

Na podporu členských štátov a ostatných štátov pri rozhodovaní o opatreniach pre humánny manažment invázných druhov vzbudzujúcich obavy Únie bola vypracovaná manažmentová príručka. Príručka identifikuje dostupné letálne a neletálne opatrenia, ktoré môžu byť použité na eradikáciu, kontrolu alebo zamedzenie šírenia populácií 22 invázných druhov stavovcov uvedených na zozname Únie (pozri **súbor nástrojov** na konci tejto brožúry).

Hovorí sa v nej o efektívnosti, nákladoch a vedľajších účinkoch každého opatrenia a predovšetkým sa posudzuje **ich vplyv na dobré životné podmienky zvierat.** Opatrenia nie sú definované ako „humánne“ alebo „nehumánne“, pretože by to bolo prílišné zjednodušenie problému a mohlo by to odradiť ich realizátorov od neustáleho úsilia o prístup s čo najmenším dopadom na dobré životné podmienky

zvierat. Cieľom je skôr opísať opatrenia so zdôraznením ich vplyvu na dobré životné podmienky zvierat, aby sa umožnilo rozhodovanie, ktoré v zásade vyberá metódy, ktoré majú najmenší negatívny vplyv.

Hodnotenie humánneho prístupu pre každé opatrenie je založené na modeli hodnotenia dobrých životných podmienok zvierat, ktorý navrhli Sharp & Saunders (2011) a na modeli piatich oblastí (Mellor & Red, 1994). Každé opatrenie sa hodnotí podľa (A) „**celkového vplyvu na dobré životné podmienky zvierat**“, ktorým sa hodnotí vplyv opatrenia na dobré životné podmienky zvierat, s výnimkou skutočného usmrtenia živočícha (ak opatrenie zahŕňa usmrtenie); a (B) „**spôsobu smrti**“, ktorým sa hodnotí vplyv metódy usmrcovania na dobré životné podmienky zvierat (ak opatrenie zahŕňa usmrtenie).

Zoznam 22 invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie

■ Cicavce

Callosciurus erythraeus
veverica červenková

Herpestes javanicus
mungo Geoffroyov

Muntiacus reevesi
muntžak malý

Myocastor coypus
nutria vodná/riečna

Nasua nasua
nosáľ červený

Nyctereutes procyonoides
psík medvedíkovitý

Ondatra zibethicus
ondatra pižmová

Procyon lotor
medvedík čistotný

Sciurus carolinensis
veverica sivá

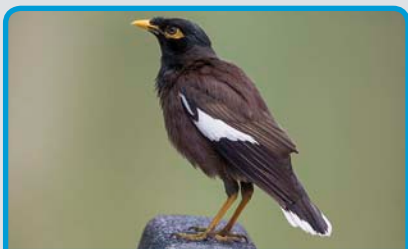

Sciurus niger
veverica líščia

Tamias sibiricus
burunduk pruhovaný

Vtáky

Acridotheres tristis
škorec tmavočervený

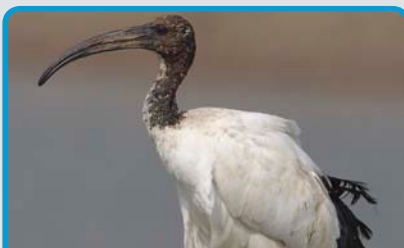
Alopochen aegyptiaca
húska štihla

Corvus splendens
vrana lesklá

Oxyura jamaicensis
potápnica bielolíca

Threskiornis aethiopicus
ibis posvätný

Obojživelníky a plazy

Lithobates catesbeianus
skokan volský

Trachemys scripta
korytnačka písmenková

Ryby

Lepomis gibbosus
slničnica pestrá

Percottus glenii
býčkovec amurský

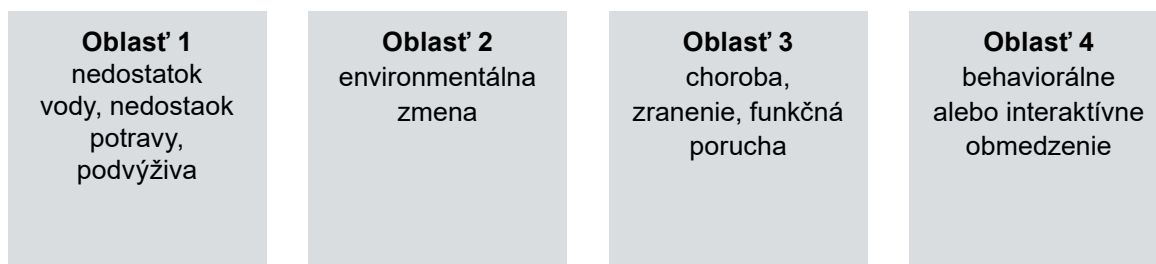
Plotosus lineatus
plotos pruhovaný

Pseudorasbora parva
hrúzovec sieťovaný

Päť oblastí potenciálneho vplyvu na dobré životné podmienky, ktoré sú rozdelené na fyzické a duševné zložky

Fyzické zložky

Duševné zložky

Spracované podľa Sharpa & Saundersa (2011)

Príručka pozostáva z nasledujúcich častí:

- Prehľad medzinárodných noriem a pravidiel, noriem a pravidiel EÚ a noriem a pravidiel členských štátov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat, ktoré sú dôležité pre manažment populácií invázných nepôvodných druhov stavovcov.
- Súbor nástrojov, ktorý predstavuje opatrenia dostupné pre manažment 22 invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie.
- Zhrnutie humánneho prístupu pre jednotlivé opatrenia podľa ich celkového vplyvu na dobré životné podmienky a podľa spôsobu usmrtenia.
- Prehľad invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie zameraný na manažmentové opatrenia dostupné pre každý druh a hodnotiaci ich efektívnosť a náklady.
- Príloha s uvedením hodnotenia jednotlivých opatrení, ktoré obsahuje podrobnosti o ich aplikácii, humánnom prístupe, účinnosti, nákladoch a vedľajších účinkoch.
- Príloha s uvedením právnych rámcov a statusu druhov v každom členskom štáte.

Kde nájdete príručku

Príručku pre humánnu manažment invázyčných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie nájdete na [stránke Európskej komisie pre invázne nepôvodné druhy](#).

Referencie

Mellor, D.J. & Reid, C.S.W. 1994. Concepts of animal well-being and predicting the impact of procedures on experimental animals. In Proceedings of Improving the Well-being of Animals in the Research Environment, Marriott Hotel, Sydney, Australia, October 1993; pp. 3–18.

Sharp, T. & Saunders, G. 2011. A model for assessing the relative humaneness of pest animal control methods, Department of Agriculture, Fisheries and Forestry Canberra, Australia.

Slečnica pestrá (*Lepomis gibbosus*) © Matt Tillett Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0).

Súbor nástrojov posúdených opatrení pre 22 invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie

Nižšie je uvedená matica 32 opatrení hodnotených v príručke s uvedením, či sú k dispozícii pre manažment 22 invázných nepôvodných druhov stavovcov vzbudzujúcich obavy Únie. Upozorňujeme, že príručka obsahuje hodnotenie **vplyvov každého opatrenia na dobré**

životné podmienky zvierat spolu s informáciami o ich účinnosti pre rôzne ciele manažmentu (rýchla eradikácia, eradikácia, kontrola a zamedzenie šírenia populácií) a o nákladoch a vedľajších účinkoch.

Kategória	Opatrenie	<i>Acrdotheres tristis</i> škorec tmavočervený	<i>Alopochen aegyptiaca</i> húška štíhla	<i>Collosaurus erythraeus</i> vevertica červenokavá	<i>Corvus splendens</i> vrana lesklá	<i>Herpestes javanicus</i> mungo Geoffroyov	<i>Lepomis gibbosus</i> slniečnica pestrá	<i>Lithobates catesbeianus</i> skokan volský	<i>Muntiacus reevesi</i> muntžak malý
Biologická kontrola	Prírodní predátori						P	A	
Manipulácia s prostredím	Vodné bariéry/prekážky – fyzické & nefyzické bariéry						P	A	
	Manažment vodných biotopov/prostredia – vypustenie/odvodnenie/vysušenie rybníka						A	A	
	Fyzické terestrické bariéry							P	
Ručné odstraňovanie	Ručné odstraňovanie/ručný zber jedincov	P	A		A		P	A	A
	Fyzické metódy rybolovu						A	A	
Ostatné	Olejovanie vajec	P	A		A				
	Odlov elektrickým agregátom						A	A	
	Chemická kontrola plodnosti (v návnade) & injekčná			P				U	P
	Upotrebitelné psy (stopovanie/durenie)			P		A			P
	Judášove zvieratá	P			P	P			P
Trávenie (použitie jedov)	Omamujúca návnada	U	P		U				P
	Chemické ošetrenie biotopov/prostredia						P	P	
	Jedy a toxíny v návnade					P			
Lov strelnou zbraňou	Lov strelnou zbraňou – poľovníctvo	A	A	A	A	A		A	A
Odchyt do pascí	Pasce na utopenie/„topiace pasce“								
	Goodnature – samonástražné pasce			P		A			
	Pružinové pasce			P		A			
	Sklopce	A	A	A	A	A			A
	Oká a za krk držiace pasce					P			
	Pasce so živou návnadou	A	A		P				
Usmrtenie/ odstránenie po odchyte	Narušenie miechy	P	P	A	P	P	P	P	
	Devastácia lebky	A	A	U	P	P	P	A	A
	Dekapitácia	P	P	P	P		P	P	
	Zásah elektrošokom/elektrickým prúdom	P	P	P	P	P	P		P
	Zmrazovanie						A	A	
	Injekčná eutanázia	P	P	P	P	P	P	P	P
	Držba v zajatí	P	P	A	P	P	P	P	P
	Usmrtenie plynom	A	A	A	P	P			
	Strelba/lov – usmrtenie jedinca	P	P	P	P	P			P
	Usmrtenie/porážka nožom	P	P	P	P	P	P	P	P
Chirurgická sterilizácie	P	P	P	P	P			P	

Dostupnosť opatrenia: A = dostupné U = vo vývoji P = potenciálne

<i>Myocastor coypus</i> nutria vodná/riečna	<i>Nasua nasua</i> nosál červený	<i>Nyctereutes procyonoides</i> psík medvedíkovitý	<i>Ondatra zibethicus</i> ondatra pižmová	<i>Oxyura jamaicensis</i> potápnica bielolica	<i>Perocottus glenii</i> býčkovec amurský	<i>Platosus lineatus</i> plotos pruhovaný	<i>Prayon lotor</i> medvedík čistotný	<i>Pseudorasbora parva</i> hrúzovec sietovaný	<i>Sciurus carolinensis</i> veverica sivá	<i>Sciurus niger</i> veverica líščia	<i>Tamias sibiricus</i> burunduk pruhovaný	<i>Threskiornis aethiopicus</i> ibis posvätný	<i>Trachemys scripta</i> korytnačka písmenková
					A			A	P				P
					A			A					
					A			A					A
													P
	A			A	P	P		A				A	A
					P	P		A					A
				A								A	
					A			A					
	P	P	P				P		A	P	P		
A	P	A	P				A		P	P	P		A
U	P	A	P				U					P	U
												A	
P			P		P			A					
			P						A				
A	A	A	A	A			A		A	P	P	A	A
A			A										
									A	P	P		
A	P	A	A				A		A	P	P		
A	A	A	A	A			A		A	A	A	P	A
P	P	P					A						
				P	P	P		P	A	A		P	P
P	P	P	P	P	P		P	P	A	A		P	P
					P	P		P	P	P	P	P	P
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
								P					A
P	P	P	P	P	P		P	P	A	A	P	P	A
P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	A
A	A	P	P	P			P		A	A	P	P	P
A	A	P	P	P			A		A	A	P	P	A
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
A	P	P	P	P			A		A	P	P	P	A

Autori fotografií

Strana 6: Cicavce

Callosciurus erythraeus, veverica červenková © 57Andrew (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Herpestes javanicus (= *H. auropunctatus*), mungo Geoffroyov © Carla Kishinami (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Muntiacus reevesi, muntžak malý © Andrew-M-Whitman Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Myocastor coypus, nutria vodná/riečna © Stanze Attribution-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-SA 2.0) via Flickr.

Nasua nasua, nosáľ červený © Ralph Kränzlein (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Nyctereutes procyonoides, psík medvedíkovitý © Dennis Irrgang (Creative Commons Attribution 2.0 Generic license) via Wikipedia.

Ondatra zibethicus, ondatra pižmová © Tom Koerner/USFWS (CC BY 2.0) via Flickr.

Procyon lotor, medvedík čistotný © Dennis Church (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Sciurus carolinensis, veverica sivá © Tomfriedel/BirdPhotos.com (CC BY 3.0).

Sciurus niger, veverica líščia © Ilona Loser (CC BY-SA 3.0).

Tamias sibiricus, burunduk pruhovaný © Alpsdake (CC BY-SA 3.0).

Strana 7: Vtáky

Acridotheres tristis, škorec tmavočervený © Budak (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Alopochen aegyptiaca, húska štíhla © Roland zh (CC BY-SA 3.0).

Corvus splendens, vrana lesklá © Shanthanu Bhardwaj (CC BY-SA 2.0) via Flickr.

Oxyura jamaicensis, potápnica bielolíca © iStockphoto/wrangel.

Threskiornis aethiopicus, ibis posvätný © Helmy oved Attribution (CC BY 2.0).

Strana 7: Obojživelníky a plazy

Lithobates catesbeianus, skokan volský © Katja Schulz Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0) via Flickr.

Trachemys scripta, korytnačka písmenková © Shelia Sund Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0).

Strana 7: Ryby

Lepomis gibbosus, slnečnica pestrá © Matt Tillett Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0).

Percottus glenii, býčkovec amurský © Petrtyl Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0).

Plotosus lineatus, plotos pruhovaný © Prilfish Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0).

Pseudorasbora parva, hrúzovec sieťovaný © Seotaro Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0).

Vylúčenie zodpovednosti: Tento dokument bol vypracovaný IUCN v rámci zmluvy č. 07.027746/2019/812504/SER/ENV.D.2. Identifikácia, hodnotenie, zdieľanie a šírenie osvedčených postupov humánneho manažmentu invázných nepôvodných druhov. Informácie a názory uvedené v tomto dokumente nemusia byť komplexné a nemusia nevyhnutne odrážať oficiálne stanovisko Európskej komisie, IUCN a ďalších organizácií, ktoré prispeli k jeho vypracovaniu (APHA, Euroskupina pre zvieratá, EAZA, Newcastle University, EARS). Komisia nezaručuje presnosť údajov uvedených v tomto dokumente. Ani Komisia, ani IUCN, ani žiadna osoba konajúca v mene Komisie alebo IUCN, vrátane autorov alebo prispievateľov dokumentu, nemôže byť braná na zodpovednosť za použitie uvedených informácií. Reprodukcia je povolená len s uvedením zdroja.

Spätná väzba: Pripomienky, ktoré by mohli podporiť zlepšenie tohto dokumentu, sú vítané. Svoje pripomienky posielajte e-mailom na adresu: ENV-IAS@ec.europa.eu